

การสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ผ่านโครงการเรียนรู้แดนมังกร:
สะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7

Integrating 8 Fundamental Virtues through the 7th Knowing China:
A Reflection of the Thai Way of Life Project

นิภา กุพงษ์ศักดิ์*

คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

*e-mail: nipa.k@bu.ac.th

Nipa Kupongsak

Faculty of Humanities and Tourism Management, Bangkok University

บทคัดย่อ

การพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพนั้น ควรประกอบด้วยความรู้และคุณธรรม ซึ่งโครงการเรียนรู้แดนมังกร สะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 ได้สอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และ ความมีน้ำใจ ให้นักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีแนวทางที่สำคัญคือ ใช้ Line Application Group เพื่อเป็นช่องทาง การสอดแทรกคุณธรรมได้ตลอดเวลา เล่นเกมบดดี สร้างความคุ้นเคย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้กระบวนการกลุ่ม และจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงเหตุการณ์หรือการกระทำที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านต่าง ๆ อย่างทันที ให้นักศึกษามีภูมิคุ้มกัน เรียนรู้การใช้ชีวิตการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมอื่นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการสอดแทรกคุณธรรมของนักศึกษาหลังเข้าร่วมโครงการทำให้นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การสอดแทรก คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สะท้อนวิถีไทย

Abstract

To help students become effective graduates, developing their knowledge and virtues is necessary. Integrating 8 Fundamental Virtues through the 7th Knowing China: a Reflection of the Thai Way of Life Project provides students who took part in the project with 8 fundamental virtues, including perseverance, thriftiness, honesty, discipline, politeness, cleanliness, unity, and generosity are performed. The main concept of this project is using a Line Application Group as a channel for integrating virtues throughout the time. Moreover, buddy games were played to make students familiar with one another. Acting as a good role model, team process, and integrated learning were also used to relate the situations or action to different virtues immediately in order to make students be able to have their immunity, learn to live together with others in China happily. Furthermore, they are able to adjust themselves to different societies properly. Integrating virtues to students taking part in the project enables the overall average of 8 fundamental virtues to increase.

Key words: 8 Fundamental Virtues; Integrating; Reflection of the Thai Way

บทนำ

การผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอ แต่ต้องปลูกฝังให้เป็นผู้มีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ อันได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และ ความมีน้ำใจ เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกด้วย ตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ที่กล่าวถึง การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ต้องมีคุณภาพ มีการเปลี่ยนแปลงมิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการตนเอง และการเรียนรู้ทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานร่วม (Base Line Competencies) ที่ข้ามพื่นความรู้วิชาการที่เป็นแห่งความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit Knowledge and Ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ สร้างความพร้อมเพื่อเปิดโลกทัศน์สำหรับบัณฑิตในสภาวะโลกาภิวัตน์ด้านภาษาและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 –2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์และทิศทาง การพัฒนาประเทศ รวมทั้งจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ โดยมีวัตถุประสงค์ให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีทั้งความรู้และคุณธรรมไปพร้อม ๆ กันนั้น จำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันดังกล่าวข้างต้นและสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ผู้เขียนสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้เป็นนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งประกอบด้วย

1. **ขยัน** คือ ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ การงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร สู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ และตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

2. **ประหยัด** คือ ผู้ที่ใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

3. **ซื่อสัตย์** คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึก ลำเอียงหรืออคติ ไม่ใช่เล่นที่กลลวงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

4. **มีวินัย** คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบ ของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดี ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัย ทั้งต่อตนเองและสังคม

5. **สุภาพ** คือ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตาม สถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้มีมารยาทดีงาม วางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

6. **สะอาด** คือ ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และ สิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผิดฝืนจิตไม่ให้ ขุนมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้ง ภายใจ และสภาพแวดล้อมมีความโปร่งใสเป็นที่เจริญตา ทำให้ เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. **สามัคคี** คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น รับผิดชอบของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้ การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ไม่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทาง วัฒนธรรม ความคิดและความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

8. **มีน้ำใจ** คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จัก แบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความ เดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคม ด้วยแรงกายและสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทา ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

จากประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้เป็น นโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเร่งรัดปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ก้าวสู่สังคมคุณธรรมนำความรู้

โครงการเรียนรู้แดนมังกร: สะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7

โครงการเรียนรู้แดนมังกร: สะท้อนวิถีไทย เป็น โครงการที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาและผู้สนใจได้ เรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริงกับ เจ้าของภาษา ได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศ โดยใน

ครั้งนี้ จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 7 เป็นเวลา 21 วัน ณ Donghua University มหานครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยนักศึกษาเรียนภาษาจีนกับอาจารย์ชาวจีนตั้งแต่เวลา 8.30–11.30 น. สัปดาห์ละ 5 วัน และทดสอบประเมินผลการเรียนก่อนจบโครงการ เพื่อรับประกาศนียบัตรหลักสูตรภาษาจีนขั้นพื้นฐานจาก Donghua University ช่วงบ่ายตั้งแต่เวลา 13.30–15.30 น. นักศึกษาได้เรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมจีน เช่น ศิลปะการชงชา ศิลปะการทำอาหารจีน ศิลปะการเขียนอักษรจีนด้วยพู่กันจีน ศิลปะการร้องเพลงจีน ศิลปะการตัดกระดาษจีน ศิลปะการถักเชือก รวมทั้งทัศนศึกษาในสถานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม และเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวจีนอย่างใกล้ชิด เช่น ประวัติศาสตร์วัดซีหยวน วัดพระหยก วัดจี้กิง หอนางพญา งูขาว พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ ล่องทะเลสาบซีหู หมู่บ้านโอบา และล่องเรือชุด ทำให้เข้าใจถึงที่มาของภาษาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมไทยและสังคมโลก การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนี้เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสาธารณรัฐประชาชนจีน อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมอื่นได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เป็นการเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาเพื่อก้าวไปเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2552) ว่า “บัณฑิตต้องมีความรู้คู่ความดี ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข”

แนวทางการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

แนวทางการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เป็นการเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านต่างๆ เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจคุณธรรมที่สอดคล้องกับการกระทำโดยทันที ดังนี้

1. ใช้ Line Application Group เพื่อเป็นช่องทางทางการสอดแทรกคุณธรรมได้ตลอดเวลา

ผู้เขียนซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ร่วมเดินทางได้จัดปฐมนิเทศนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการก่อนออกเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีนและสังเกตเห็นว่านักศึกษาทุกคนใช้สมาร์ตโฟนและนิยมใช้ไลน์บนโทรศัพท์มือถือ จึงได้สร้างกลุ่มไลน์สำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมเดินทางทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารและได้รับข้อมูลทั้งหมดในทันที แม้ว่านักศึกษาบางคนอาจจะยังไม่เปิดอ่านข้อความในขณะนั้น แต่ก็สามารถได้รับสารหรือข้อมูลที่เหมือนนักศึกษาคนอื่น ๆ เช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีสอดแทรกคุณธรรมด้านต่าง ๆ ลงในข้อความที่กำลังสนทนากับนักศึกษา เช่น ในช่วงเวลา 02.00 น.ของบางวันจะมีการแข่งขันฟุตบอลโลก และนักศึกษา

จะเชียร์ทีมฟุตบอลที่ตนเองชื่นชอบ ให้อิสระแก่นักศึกษาในการรับชม แต่จะส่งข้อความในไลน์กลุ่มและสอดแทรกคุณธรรมให้นักศึกษาทุกคนทราบว่า “ไม่ว่าเราจะทำอะไรก็ตาม แต่เราจะต้องรู้หน้าที่และมีวินัยในการเข้าเรียนภาษาจีนด้วย” หรือบางครั้งนักศึกษาจับกลุ่มไปท่องเที่ยวด้วยกันเอง จะแสดงความห่วงใยและสอดแทรกคุณธรรมให้นักศึกษาดูแลห่วงใยซึ่งกันและกัน เป็นต้น

2. เล่นเกมบัดดี้

ให้นักศึกษาจับสลากเพื่อเล่นเกมบัดดี้ (The Buddy 2012, 2015) เพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาที่รู้จักและไม่เคยรู้จักกันมาก่อน นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการครั้งนี้ มีจำนวน 21 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 13 คน และนักศึกษาชาย จำนวน 8 คน ส่วนใหญ่เป็นศึกษาอยู่ชั้นปี 2 ชั้นปี 4 และนอกกรุง นอกจากนี้ยังศึกษาอยู่คณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยนานาชาติ เกมบัดดี้จะให้นักศึกษาได้รู้จักดูแลเอาใจใส่กัน ซึ่งในการเล่นบัดดี้จะเกี่ยวข้องกับผู้เล่น 2 ฝ่าย คือ "บัดเดอร์" และ "บัดดี้" "บัดเดอร์" คือนักศึกษาฝ่ายที่จะเป็นผู้ดูแล ส่วน "บัดดี้" คือนักศึกษาฝ่ายที่จะได้รับการดูแล ซึ่งฝ่ายที่ได้รับการดูแลและไม่ทราบว่าผู้มาดูแลคือใคร เกมบัดดี้จะช่วยให้นักศึกษาสนใจเพื่อนนอกกลุ่มของตนเอง ห่วงใยซึ่งกันและกัน เป็นการสอดแทรกคุณธรรมด้านความมีน้ำใจและความรับผิดชอบ เช่น นักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยนานาชาติ คนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า ชอบกิจกรรมบัดดี้ เพราะทำให้ทุกคนรู้จักกันเร็วขึ้นและรู้จักกันอย่างทั่วถึง เกมบัดดี้นับเป็นสีสันของการเดินทางครั้งนี้ ทั้งตลกและสนุกสนาน ทำให้ลุ้นว่าใครจะเป็นบัดเดอร์ ส่วนตนเองก็ต้องคอยเอาใจบัดดี้ของตน ต้องคิดแผนที่จะเอาขนมหรือของฝาก รวมทั้งความห่วงใยไปให้ด้วย

3. สร้างความคุ้นเคย

นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นนักศึกษาซึ่งมาจากต่างคณะและต่างชั้นปี มีทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักกัน เพื่อให้นักศึกษาได้ทำความรู้จักกันก่อนออกเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงจัดปฐมนิเทศนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่และเตรียมความพร้อมขณะพำนักอยู่ ณ มหานครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนกับคน คนกับกลุ่ม และคนกับเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นได้ง่าย เช่น นักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยนานาชาติคนหนึ่งรู้สึกอึดอัด คิดว่าตนเองเป็นส่วนเกินและอยากเดินทางกลับประเทศไทยในช่วงแรก เมื่อทราบว่า

เพื่อนร่วมโครงการเป็นรุ่นน้องที่ส่วนมากมาจากคณะเดียวกัน และรู้จักกัน แต่ต่อมารุ่นน้องได้ยกมือไหว้ทักทายทุกวัน เริ่มชวนคุย ชวนไปทานข้าว ชวนไปเที่ยว ชวนไปเล่นที่ห้องทำให้ความอึดอัดที่มีมาตั้งแต่แรกหายไป มีความคุ้นเคยเข้ามาแทนที่ จึงทำให้ นักศึกษาสนุกกับการเรียนและการใช้ชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม นักศึกษาคนนี้มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนเป็นอย่างดี ต่อมาได้ ทบทวนบทเรียนให้เพื่อนรุ่นน้องก่อนสอบ จะเห็นได้ว่าการสร้างความคุ้นเคย เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสอดแทรกคุณธรรม

4. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

การพัฒนาทางด้านจิตใจและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กและเยาวชนจะต้องใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านจริยธรรม โดยครอบครัวจะเป็นผู้เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในวัยเด็ก และครูจะเป็นผู้อบรมสั่งสอนในวัยเรียน ครูจึงมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน (สุธา เจียรนัยกุลวานิช, 2553) ตรงกับงานวิจัยของ พรพรรณนุช เพชรวิวรรธน์ (2545) พบว่า ครูที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความเมตตากรุณา เป็นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมที่ดี และอภิญา มานะโรจน์ (2539) พบว่า กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมด้านการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรปลูกฝังคุณธรรมด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี และการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน การใช้ตัวแบบที่ดี (กำแหง จิตตะมาก, 2548) นอกจากนี้บทบาทในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก อังนุ พูลทวี (2538) พบว่า ผู้ใกล้ชิดเป็นผู้แก้ไขและปรับพฤติกรรมของเด็กในการส่งเสริมคุณธรรมในด้าน ความขยัน ความอดทน ความมีระเบียบ ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความไม่รู้และความประหยัด อีกด้วย ซึ่งระหว่างการเดินทางและขณะพำนักที่ สาธารณรัฐประชาชนจีนในครั้งนี้ เป็นทั้งอาจารย์และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดได้อบรมสั่งสอนด้วยคำพูดและปลูกฝังคุณธรรมโดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น

การเดินทางจากหอพักไปยังตึกเรียนมีระยะทางที่ไกลมากและใช้การเดินเท้า จึงนัดพบนักศึกษาที่หน้าหอพักโดยใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง ระหว่างเดินไปตึกเรียนด้วยกันก็จะสอนนักศึกษาเรื่องการตรงต่อเวลา และควรไปคอยอาจารย์ชาวจีน (เหล่าซือ) ที่ชั้นเรียนก่อนเวลาเรียน จะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเช่นนี้ทุกวัน จนนักศึกษาค่อย ๆ เรียนรู้และปรับพฤติกรรมของตนเองด้วย

การรับประทานอาหารเที่ยงแบบโต๊ะจีนร่วมกับนักศึกษาชายแต่ละคนเป็นผู้ที่ร่างกายสูงใหญ่และรับประทาน อาหารในปริมาณมาก ในช่วงแรกนักศึกษาจะดักข้าวและอาหารใส่ในจานของตนเองในปริมาณมาก และไม่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมโต๊ะมีโอกาสตัก จึงกล่าวตักเตือนและแสดงแบบอย่างการตักอาหาร

ในปริมาณน้อยและแบ่งปันให้ผู้อื่นได้ตักและรับประทานด้วย ทำให้ในวันต่อ ๆ มา นักศึกษาเหล่านี้มีมารยาทและความสุภาพมากขึ้น อีกทั้งยังมีน้ำใจตักอาหารให้ก่อนตักของตนเองอีกด้วย

5. ใช้กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม คือ การติดต่อสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์ และทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะมีอิทธิพลต่อเพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนในกลุ่มจะได้รับอิทธิพลจากนักศึกษาด้วย เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการจัดกลุ่มให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะกระบวนการกลุ่ม จึงเป็นวิธีที่ช่วยให้นักศึกษาได้พูดคุยปรึกษา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตร ได้เรียนรู้พฤติกรรมของผู้อื่นเกิดความเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ได้เรียนรู้ข้อมูลประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างมากมาย รวมทั้งเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ตรงกับศิริพร พูนชัย และคณะ (2553) พบว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแนวทางหนึ่งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับพฤติกรรมให้นักศึกษามีคุณธรรมด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

6. จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นระหว่างเข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นประสบการณ์จริงของนักศึกษา โดยผู้เขียนใช้แนวทางการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแบบผสมผสานหรือบูรณาการคุณธรรมด้านต่าง ๆ เข้ากับเนื้อหาวิชาภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนที่นักศึกษาเข้าเรียน ตรงกับประภาศรี พรหมประกาย (2553) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนโดยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมและเกิดความตระหนักว่าจำเป็นต้องมีและพัฒนาพฤติกรรมทางคุณธรรมให้เกิดในตนควบคู่กับความรู้ และได้ใช้รูปแบบการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแบบบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชาสำหรับการพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม (พรรณนิภา ทองณรงค์, 2551) พบว่า ผู้เรียนตระหนักและเห็นความสำคัญคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เอื้ออาทร และ ภัทริยา งานมูข (2553) พบว่า การสอนสอดแทรกคุณธรรมโดยมุ่งเน้นรูปแบบการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน ทำให้นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการทุกด้านสูงกว่าก่อนเรียน

การสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ผู้เขียนได้สอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ผ่านกิจกรรมและการดำเนินชีวิต ประจำวันที่เกิดขึ้นระหว่างเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกร: สะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 ดังนี้

ความขยัน (ความอุตสาหะ)

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนระหว่างที่เล่าชื่อสอนภาษาจีน ทุกคนตั้งใจเรียนด้วยความสนุกสนาน พยายามออกเสียงและเรียนรู้ภาษาจีน โดยเล่าชื่อสอนภาษาจีนด้วยตัวอักษรจีนและตัวพินอิน รวมทั้งสื่อสารหรืออธิบายด้วยภาษาอังกฤษในกรณีที่นักศึกษาไม่เข้าใจ แต่นักศึกษาทุกคนได้พยายามตอบ พยายามทำแบบฝึกหัดภาษาจีนอย่างเต็มความสามารถ ฝึกฝนและทบทวนบทเรียนภาษาจีนให้เข้าใจและสื่อสารได้ รวมทั้งผ่านการทดสอบประเมินผลการเรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรหลักสูตรภาษาจีนขั้นพื้นฐานจาก Donghua University รวมทั้งเพียรพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจภาษาจีนตามสถานการณ์รอบตัวในชีวิตประจำวัน เช่น การสั่งอาหารหรือซื้ออาหารด้วยบัตรเติมเงิน เพราะร้านอาหารที่ Donghua University ไม่สามารถซื้ออาหารได้ด้วยเงินสด นักศึกษาหญิงพยายามใช้ Talking Dictionary ภาษาไทย-จีนเพื่อแก้ปัญหาในการสื่อสาร และเรียนรู้การเดินทาง โดยขึ้นและลงรถไฟฟ้า หัดสังเกตป้ายหรือสถานีที่ต้องต่อรถไฟเพื่อเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ เมื่อนักศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมจีน นักศึกษามีความมุ่งมั่นในการสร้างผลงานจากการเรียนรู้ศิลปะต่าง ๆ เช่น ศิลปะการถักเชือกแบบจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่นักศึกษาไม่เคยทำมาก่อน อีกทั้งเหล่าซือใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร แต่นักศึกษาได้พยายามทำตามทุกขั้นตอนจนสำเร็จเป็นสร้อยข้อมือที่สวยงาม รวมทั้งกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของจีน เช่น วัดซีหยวน วัดพระหยก วัดจี้กง หอนางพญางูชาวพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ ล่องทะเลสาบซีหู เป็นต้น

ความประหยัด

การเดินทางไปอยู่มหานครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน นักศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับเงินจำนวนมากจากผู้ปกครอง แต่เซี่ยงไฮ้เป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูง และใช้เงินหยวนซึ่งมีค่าเงินมากกว่าเงินบาทของไทย ทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องคำนวณค่าเงินหยวนและเงินบาทก่อนใช้จ่าย วางแผนการใช้เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ไตร่ตรองและคิดอย่างรอบคอบ ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น นักศึกษาชายคนหนึ่งได้เขียนแสดงความคิดเห็นว่าประสบการณ์ที่แท้จริงของการเข้าร่วมโครงการ คือการวางแผนการใช้เงินอย่างถูกต้อง

เมื่อเห็นสิ่งของที่ชอบ แต่ก็หักห้ามใจไว้เพราะมีเงินที่จำกัด โดยวางแผนว่าอีกกี่วันถึงจะไปเกาหลี ควรจะมีเงินไปใช้ที่เกาหลีเท่าไร และขณะอยู่ที่เซี่ยงไฮ้ควรจะใช้วันละเท่าไร ขณะที่นักศึกษาหญิงบางคนจะจดค่าใช้จ่ายในแต่ละวันของตนเองเพื่อให้ทราบว่า แต่ละวันใช้เงินเท่าไร นอกจากนี้ผู้เขียนยังตักเตือนให้นักศึกษาปิดไฟและเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้องพักทุกครั้ง และใช้วิธีการเดินเท้าไปยังสถานที่แถวใกล้เคียงแทนการขึ้นรถประจำทางหรือรถรับจ้าง เป็นต้น

ความซื่อสัตย์

เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ร่วมเดินทางอยู่กันอย่างมีความสุข คือ นักศึกษาทุกคนจะต้องมีความจริงใจต่อกัน ไม่โกหกหลอกลวง ซื่อตรงกับบุคคลที่เราคบหาด้วยทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น นักศึกษาเซ็นชื่อเข้าเรียนด้วยตนเอง หากวันใดไม่เข้าเรียนก็ไม่วานให้เพื่อนเซ็นแทน ไม่ลอกแบบฝึกหัดภาษาจีนของเพื่อน ทำข้อสอบภาษาจีนด้วยตนเอง ไม่นำเรื่องราวของเพื่อนร่วมห้องไปเล่าหรือพูดให้ผู้ร่วมเดินทางคนอื่นทราบทั้งต่อหน้าและลับหลัง รวมทั้งปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาและข้อตกลงที่ให้ไว้กับอาจารย์ผู้ดูแลโครงการ เช่น ไม่ออกไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ เพียงลำพัง เป็นต้น

ความมีวินัย

การดูแลนักศึกษาจำนวนมากในต่างแดนนับเป็นภารกิจสำคัญของอาจารย์ผู้ร่วมเดินทาง จึงกำหนดข้อตกลงให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการปฏิบัติตาม เช่น การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของห้องพัก Donghua University การใช้สิทธิ์การลดของตนเองเพื่อเข้าและออกห้องพัก ทุกครั้ง พับผ้าห่มและที่นอนหลังตื่นนอนทุกเช้า เข้าเรียนให้ตรงเวลาแม้ว่าจะมีกิจกรรมอื่นทำให้นอนดึก เช่น ดูการแข่งขันฟุตบอลโลก รับประทานอาหารเที่ยงให้ตรงเวลาและอย่างพร้อมเพรียง รู้จักเข้าคิวเพื่อซื้อตั๋วรถไฟ บัตรเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ หรือห้องน้ำตามที่สาธารณะ รักษาเวลาในการเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ มาให้ตรงเวลานัดหมาย โดยมีนักศึกษาหญิงคนหนึ่งได้กล่าวถึงการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ว่าทำให้ตนเองเป็นคนมีวินัยในการเข้าเรียนและตรงต่อเวลามากขึ้นด้วย

เมื่อพานักศึกษาไปทัศนศึกษาในวันเสาร์อาทิตย์ตามสถานที่ต่าง ๆ นักศึกษาจะรักษาเวลาตามที่หัวหน้าทัวร์นัดหมาย ทำให้สามารถท่องเที่ยวได้ครบทุกสถานที่ และในยามวิกาลนักศึกษาจะไม่ออกไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ นอกจากรวมกลุ่มกันวิ่งรอบสนามฟุตบอลเพื่อออกกำลังกายเท่านั้น

ความสุขภาพ

นักศึกษาทุกคนที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้นับว่าเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยและตัวแทนของเยาวชนไทยที่สะท้อนภาพลักษณ์ของคนไทยทั้งการพูดจา กิริยาท่าทาง มารยาท และความสุขภาพ ในวันปฐมนิเทศมีนักศึกษาชายบางคนจะพูดจากับเพื่อนสนิทในกลุ่มด้วยเสียงโหวกเหวก แต่ผู้เขียนได้กล่าวตักเตือนถึงการใช้ชีวิตที่หอพัก Donghua University ซึ่งคณะของเราต้องอยู่ร่วมกับนักศึกษาหลายชาติ จึงต้องระมัดระวังกิริยามารยาทด้วย ระหว่างเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาปรับตัวทั้งการใช้คำพูดและกิริยาท่าทางที่สุภาพกับครูอาจารย์ ผู้อาวุโสกว่า เพื่อน และบุคคลต่าง ๆ ที่ติดต่อสื่อสารด้วย หลีกเลี่ยงคำหยาบคาย ไม่ตะโกนโหวกเหวก หรือพูดคุ้ยเสียงดังในสถานที่ต่าง ๆ เช่น หอพัก ภายในลิฟต์ ห้องเรียน ร้านอาหาร รถโดยสารประจำทาง และสถานที่ท่องเที่ยว

นอกจากนี้นักศึกษายังให้ความเคารพและใช้คำพูดที่สุภาพกับอาจารย์ รุ่นพี่ รวมทั้งเวลาที่พยายามสื่อสารหรือ ขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าทัวร์ การกล่าวทักทายและขอบคุณเหล่าซือทุกครั้งที่สอนเสร็จ ระหว่างรับประทานอาหารนักศึกษาจะไม่พูดคุ้ยขณะมีอาหารอยู่ในปาก เป็นต้น

ความสะอาด

หอพักของ Donghua University กำหนดให้นักศึกษาพักอยู่ร่วมกันห้องละ 2 คน ทำให้ต้องช่วยกันรักษาความสะอาดห้องพักอย่างสม่ำเสมอ ดูแลรักษาความสะอาดของครุภัณฑ์ที่ใช้ร่วมกัน ทั้งขยะลงในถังที่หอพักจัดเตรียมไว้ให้ รวมทั้งดูแลชำระร่างกายให้สะอาด ไม่มีกลิ่นตัว ซักเสื้อผ้าที่สวมใส่ทุกวัน ไม่หมกไว้จนเต็มตะกร้า เช่น วันแรกที่เดินทางไปถึง นักศึกษาได้ซื้อกะละมัง ถังน้ำ และอุปกรณ์ทำความสะอาดต่าง ๆ และแบ่งเวรกันทำความสะอาดห้องพัก นอกจากนี้วันที่เรียนภาษาจีน นักศึกษามักจะแวะซื้ออาหารเข้าจากโรงอาหารและรับประทานอาหารระหว่างหยุดพัก เมื่อรับประทานอาหารเสร็จนักศึกษาจะนำถุงและกล่องใส่อาหารทิ้งลงในถังขยะ หรือวันที่เรียนศิลปะ เช่น ศิลปะการตัดกระดาษ หลังเลิกเรียนจะมีเศษวัสดุอุปกรณ์ นักศึกษาจะช่วยกันเก็บทิ้งจนห้องเรียนสะอาดดังเดิม

ความสามัคคี

การเดินทางมาอยู่สาธารณรัฐประชาชนจีนร่วมกันเป็นเวลานานถึง 21 วัน นักศึกษาจำเป็นต้องมีความกลมเกลียวกัน ยอมรับความแตกต่างของผู้ร่วมเดินทางแต่ละคนทั้งความ

เป็นอยู่ ความคิด และความเชื่อ โดยพยายามปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความสุข ให้อภัยและมองข้ามความผิดพลาดของผู้ร่วมเดินทาง ห่วงใยซึ่งกันและกัน เช่น ขณะกำลังจะออกจากสนามบินสุวรรณภูมิเพื่อนนักศึกษาได้ทำพาสปอร์ตหลงหายระหว่างทาง ผู้ร่วมเดินทางทุกคนได้ช่วยกันค้นหา และพบว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคนหนึ่งได้เก็บไว้ให้และนำมาคืนให้คณะของเรา

ขณะที่พำนักอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน นักศึกษาทุกคนรักใคร่ปรองดองกันดีมาก แม้บางครั้งจะมีความเห็นที่แตกต่างกันเรื่องไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ แต่นักศึกษาใช้วิธีการโหวตเสียงและปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ ร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมที่เป็นตัวแทนสะท้อนถึงวัฒนธรรมไทย อันดีงาม เช่น การกล่าวขอบคุณและไหว้อาจารย์ชาวจีน บุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ ร่วมกันฝึกซ้อมเพลงจีนเป็นหมู่คณะตามที่อาจารย์ชี้แนะจนสำเร็จและได้รับคำชม และคอยรับประทานอาหารโต๊ะจีนมื้อกลางวันพร้อมกัน เป็นต้น

ความมีน้ำใจ

การอยู่ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมงเอื้ออำนวยให้นักศึกษามีน้ำใจช่วยเหลือกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น มีนักศึกษาที่มีพื้นฐานรู้ภาษาจีนก่อนที่จะเดินทาง เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ได้สละเวลาอธิบายบทเรียนภาษาจีนให้แก่เพื่อนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาที่เหล่าซือสอน ซึ่งนักศึกษาบอกว่าสอนเร็วและยากเกินไป ทำให้นักศึกษาตามบทเรียนไม่ทัน

ให้ยืมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นซึ่ง ผู้ร่วมเดินทางไม่ได้จัดเตรียมมาจากประเทศไทย เช่น ร่มกันฝน เข็มเย็บผ้า ยาแก้ปวดศีรษะ เป็นต้น นอกจากนี้ ขณะพำนักอยู่ที่หอพักของ Donghua University ห้องพักบางห้องจะมีโทรทัศน์ให้รับชม ขณะที่บางห้องไม่มี ระหว่างนั้นเป็นช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลก นักศึกษาชายได้ขอยืมโทรทัศน์ผ่านไลน์กลุ่มเพื่อใช้ชมการแข่งขันฟุตบอลโลกร่วมกัน จึงได้เสียสละแบ่งปันโทรทัศน์ที่มีอยู่เพียงบางห้องให้นักศึกษาส่วนใหญ่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

ช่วยเหลือผู้ร่วมเดินทางในเรื่องต่าง ๆ เช่น ให้ข้อมูลการปิดสัญญาณโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตระหว่างเดินทางออกจากประเทศไทย การใช้สัญญาณโทรศัพท์ขณะอยู่สาธารณรัฐประชาชนจีน และช่วยบอกเส้นทางไปสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งช่วยเพื่อนถือสิ่งของและสัมภาระ เช่น ยกกระเป๋าเดินทาง ถือหนังสือของใช้ ถ้ามองผู้ร่วมเดินทางที่ยังมาไม่ครบหรือออกไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ และยังไม่ได้กลับหอพัก เป็นต้น

ความมีน้ำใจที่เกิดขึ้นนี้มีได้จำกัดอยู่เพียงภายในกลุ่มนักศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงขยายวงไปสู่ผู้แวดล้อมชาวจีนด้วย เช่น พนักงานขับรถได้ประสบอุบัติเหตุลื่นล้มขณะฝนตก นักศึกษาชายได้ให้ความช่วยเหลือโดยพยุงให้ลุกขึ้นและยังแบ่งปันยาทาคลายกล้ามเนื้อให้ด้วย รวมทั้งแบ่งขนมและผลไม้ให้แม่บ้านและพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำหอพักตามสมควร ทำให้บุคคลเหล่านั้นประทับใจเป็นอย่างมาก

ผลที่ได้จากการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในโครงการเรียนรู้แดนมังกร: สะท้อน วิถีไทยครั้งที่ 7

เมื่อประเมินผลการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกร: สะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 พบว่า นักศึกษามีการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

การกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ			หลังเข้าร่วมโครงการ		
ลำดับคุณธรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ลำดับคุณธรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความสุภาพ	3.49	0.496	1. ความสุภาพ	3.72	0.391
2. ความสามัคคี	3.28	0.581	2. ความสามัคคี	3.40	0.580
3. ความสะอาด	3.23	0.553	3. ความสะอาด	3.38	0.308
4. ความซื่อสัตย์	3.21	0.512	4. ความซื่อสัตย์	3.11	0.490
5. ความมีน้ำใจ	3.07	0.517	5. ความมีน้ำใจ	3.12	0.357
6. ความมีวินัย	2.97	0.666	6. ความมีวินัย	3.01	0.430
7. ความขยัน	2.86	0.377	7. ความขยัน	2.97	0.428
8. ความประหยัด	2.49	0.584	8. ความประหยัด	2.62	0.496
รวม	3.07	0.379	รวม	3.16	0.279

เมื่อประเมินผลโครงการ พบว่า นักศึกษาพึงพอใจในการร่วมโครงการในระดับมากและมากที่สุด นอกจากนี้ได้กำหนดให้นักศึกษาทุกคนเขียนแสดงความคิดเห็นตลอดระยะเวลาที่ร่วมโครงการ ข้อเขียนดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาจากโครงการนี้ได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อความจากข้อเขียนของนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 2 คณะการสร้างเจ้าของธุรกิจ

การไปเรียนภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนที่เมืองเซี่ยงไฮ้ทำให้ผมรู้จักเพื่อนใหม่และรู้จักรุ่นพี่ BUIC และสอนอะไร ๆ หลายอย่าง เช่น สอนให้ผมมีความรับผิดชอบมากขึ้น ความตรงต่อเวลา ความมีน้ำใจ ทำให้ผมสามารถเอาตัวรอดขณะอยู่ต่างประเทศ เรียนรู้ภาษาจีนได้เร็วขึ้นเพราะเราต้องนำไปใช้จริง ที่สำคัญคือ เพื่อน ๆ พี่ ๆ ในกลุ่มท่องเที่ยวรักกันมาก มีอะไรจะคอยช่วยเหลือกันตลอด เช่น วันที่ผมไม่สบายและไม่ได้กินข้าว เพื่อน ๆ ก็จะห่ออาหารจากโต๊ะจีนมาให้ ส่วนอาจารย์ก็น่ารักเป็นห่วงนักศึกษาอยู่เสมอ รู้ว่าคนไหนไม่สบายก็จะเอายาที่เตรียมมาจากไทยให้กิน ผมอยากให้มีกลุ่มท่องเที่ยวดี ๆ และอยากไปเรียนต่างประเทศแบบนี้อีก

ข้อความจากข้อเขียนของนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 2 คณะการสร้างเจ้าของธุรกิจ

สิ่งที่ทำให้ผมรู้สึกคิดไม่ผิดที่ได้มาโครงการนี้เลยคือ การมีเพื่อนพ้องที่น่ารัก มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การต่อรองราคาสินค้าในตลาดหนานจิง เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผมได้รู้จักกับเพื่อน BUIC ซึ่งเขาสามารถพูดภาษาจีนได้ และต่อราคาลำโพงให้จากราคา 500 หยวน เหลือเพียง 100 หยวน ผมคิดว่าเป็นความท้าทายอีกอย่างหนึ่งของการซื้อของถึงจะได้ของที่คุณภาพระดับกลางแต่ก็ได้สินค้าในราคาที่ถูกกว่าประเทศไทยค่อนข้างมากซึ่งผมคิดว่าเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของจีน

สิ่งที่ผมคิดว่าเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงคือ การวางแผนการใช้เงินอย่างถูกต้อง เช่น การที่เราเห็นสิ่งของที่เรารัก แต่หักห้ามใจไว้เพราะมีเงินที่จำกัด และวางแผนว่าอีกกี่วันถึงจะไปเกาหลี ควรจะเก็บเงินไปเกาหลีเท่าไร และขณะอยู่ที่เซี่ยงไฮ้ควรจะใช้วันละเท่าไร ซึ่งผมคิดว่ามันเป็นสิ่งที่ดีที่เราทุกคนควรปฏิบัติสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต ถึงแม้ตอนนี้เราคิดว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ แต่ต่อไปเมื่อเราโตขึ้น และรู้จักหาเงินด้วยตนเอง เราจะรู้ว่าที่พ่อแม่ของเราจะหาเงินมาได้นั้นลำบากเพียงใด

ข้อความจากข้อเขียนของนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยนานาชาติ

การได้ร่วมโครงการนี้ฝึกให้หนูมีวินัยมากขึ้นเพราะต้องตื่นไปเรียนให้ตรงต่อเวลา ซึ่งสำหรับหนูแล้วเป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะเวลาอยู่ที่บ้านส่วนมากจะมีน้องมาปลุกหรือบางครั้งอาจเป็นพ่อกับแม่ หนูไม่เคยตื่นเองเพราะเป็นคนหลับลึกและเป็นคนรู้สึกตัวช้า นาฬิกายังไม่สามารถปลุกได้ แต่มาอยู่ที่เชียงใหม่ต้องเปลี่ยนตัวเองเพื่อตื่นให้ทันไปเรียนตอนเช้า ทำให้หนูมีวินัยกับตัวเองมากขึ้น เวลารุ่นน้องมีปัญหาหรือให้ช่วยติวภาษาจีน หนูยินดีช่วยเสมอ เพราะพวกเรารุ่นน้องมีน้ำใจก่อน หนูก็ต้องมีน้ำใจกับพวกเขาเช่นกัน

สรุป

การสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ผ่านโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 ทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีทั้งความรู้ ความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งแนวทางการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้ Line Application Group เล่นเกมบัตตี้ สร้างความคุ้นเคย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้กระบวนการกลุ่ม และจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจคุณธรรมที่สอดคล้องกับการกระทำโดยทันที เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถเชิงบูรณาการและมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมอื่นได้อย่างเหมาะสม และเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตรงตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2552) ว่า “บัณฑิตต้องมีความรู้ คู่ความดี ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข”

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). กระบวนการกลุ่มนั้นสำคัญไฉน. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx
กรมวิชาการ. (2552). ปฏิรูปการศึกษา กับ 8 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝัง. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail>.

กำแพง จิตตะมาก. (2548). การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.dric.nrct.go.th/bookdetail>.

ประกาศศรี พรหมประกาย. (2553). การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แบบบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชา “ไทยศึกษา” ด้วยการใช้ทีมเป็นฐานการเรียนรู้. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมระดับอุดมศึกษา”*, 224. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พรตนิภา ทองณรงค์. (2551). การพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบ วิชาแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาล: กระบวนการพยาบาล. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558, จาก http://110.164.94.212/manage/Research_pic/20130702112650.pdf

พรตตฤณ เพชรวิจิตรธรรณ. (2545). การศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ นักเรียนประถมศึกษานในกรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/32139>

ภักทริยา งามมุข. (2553). คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กับ การสอนวิชา ศป.303 ศิลปวัฒนธรรมไทย. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมระดับอุดมศึกษา”*, 238. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2552). รู้จักมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2558, จาก <http://www.bu.ac.th/tha/about-bu.html>

ศิริพร พูนชัย, นัยนา วงศ์สายตา และ กุสุมา กังหลี. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน สอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงรายวิชาแนวคิด ทฤษฎีและ กระบวนการพยาบาล นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมระดับอุดมศึกษา”*, 99. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- สุธา เจริญนัยกุลวานิช. (2553). การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม แบบชาวพุทธ. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ระดับอุดมศึกษา”*, 130. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://plan.kku.ac.th/pln2011/files//07-2554219132254-vichja-1.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559). ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- อรุณ พูลทวี. (2538). การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 1. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=1082538000044>
- อภิัญญา มานะโรจน์. (2539). การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558. จาก http://dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=71292
- The Buddy 2012*. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://writer.dek-d.com/thenymphs/story/viewlongc.php?id=856480&chapter=4>
- Jittamak, K. (2005). A Study on Guidelines of Required Moral, Ethical and Values Development for Learners in Foundation Education Schools Under the Office of Anghong Educational Area. Retrieved July 8, 2015, from <http://www.dric.nrct.go.th/bookdetail>. [in Thai]
- Manarote, A. (1996). A Study of Virtue Inculcation Process for Chulalongkorn University Student. Searched 8 July 2015, from http://dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=71292. [in Thai]
- Ministry of Education. (2009). Educational Reformation with the Eight Core Cultivated Fundamental Virtues. Retrieved July 8, 2015, from <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail>. [in Thai]
- Ngammuk, P. (2010). The Eight Fundamentally Moral Characteristics in The Course LB 303 Thai Culture. *Proceedings of the National Conference on Weaving Morality and Ethics into Higher Education Teaching*, 238. Pathum Thani: Bangkok University. [in Thai]
- Office of the Higher Education Commission. (2008). Framework of the Second 15-Year Long Range Plan on Higher Education of Thailand. Retrieved July 8, 2015, from <http://plan.kku.ac.th/pln2011/files//07-2554219132254vichja-1.pdf>. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2015). The Eleventh National Economic and Social Development Plan B.E. 2555–2559 (A.D. 2012–2016). Retrieved July 8, 2015, from <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>. [in Thai]
- Phetwivat, P. (2002). A Study on the Conscience Inculcation for elementary School students in Bangkok Metropolis. Retrieved March 25, 2015, from <https://www.l3nr.org/posts/32139>. [in Thai]

Translated Thai References

- Bangkok University. (2009). Knowing Bangkok University. Retrieved March 25, 2015, from <http://www.bu.ac.th/tha/about-bu.html>. [in Thai]
- Department of Curriculum and Instruction Development, Retrieved July 8, 2015, from http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx. [in Thai]
- Jiranaikulvanich, S. (2010). Inclusion of Buddhist Moral Virtues in Teaching Content. *Proceedings of the National Conference on Weaving Morality and Ethics into Higher Education Teaching*, 130. Pathum Thani: Bangkok University. [in Thai]

- Pooltawee, A. (1995). A Study of Family's Roles on Enhancing Prathom Suksa Six Students' Moral in Elementary Schools under the Education Service Area Office 1. Retrieved July 8, 2015, from <http://www.thaitheiss.org/detail.php?id=1082538000044>. [in Thai]
- Poonchai, S., Wongsaita, N. & Kanglee, K. (2010). Development of the infusion Instruction Model with Eight Moral Basics Based on Sufficiency Economic in the Concept, Theory and Nursing Process Course in the First Year Nursing Students at The Royal Thai Army Nursing College. *Proceedings of the National Conference on Weaving Morality and Ethics into Higher Education Teaching*, 99. Pathum Thani: Bangkok University. [in Thai]
- Promprakai, P. (2010). Moral and Ethics Insertion Integrated into Content Teaching in “Thai Studies” using Team-Based Learning. *Proceedings of the National Conference on Weaving Morality and Ethics into Higher Education Teaching*, 224. Pathum Thani: Bangkok University. [in Thai]
- The Buddy. (2012). Retrieved July 8, 2015, from <http://writer.dekd.com/thenymphs/story/viewlong.c.hp?id=856480&chapter=4>. [in Thai]
- Thongnarong, P. (2008). Developing Moral Discipline and System Thinking Process on Students by Integrated Learning Activities in Nursing Theories and Nursing Process. Retrieved July 10, 2015, from http://110.164.94.212/manage/Research_pic/20130702112650.pdf [in Thai]